

**KOOPERATİFLER VE ÜST KURULUŞLARININ YÖNETİM KURULU ÜYELERİ
VE DENETÇİLERİ İLE BUNLARIN EŞ VE HİSİMLARININ BAĞDAŞMAYAN
GÖREVLERİNE İLİŞKİN TEBLİĞ (TEBLİĞ NO: TGM-2011/01)**

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Tebliğin amacı; kooperatifler ve üst kuruluşlarının yönetim kurulu üyeleri ve denetçileri ile bunların eş ve ikinci derece dahil kan ve kayın hısımlarının bağdaşmayan görev alma yasaklarına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Tebliğ, 24/4/1969 tarihli ve 1163 sayılı Kooperatifler Kanununun 86 ve Ek 3 üncü maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Tebliğde geçen;

a) Bağdaşmayan görev;

1) Kooperatif ve üst kuruluş yönetim kurulu üyeleri ve denetçileri için; kooperatif ve ortağı bulunduğu üst kuruluşun, hisse payı ne olursa olsun, hissedarı olduğu tüm şirketlerde, katıldıkları vakıflarda ve diğer teşekküllerde yönetim kurulu üyeliğini veya denetçiliği, ücretli olarak personel veya danışmanlık, müşavirlik, uzmanlık gibi diğer her türlü görevleri;

2) Kooperatif ve üst kuruluş yönetim kurulu üyeleri ve denetçilerinin eş ve ikinci derece dahil kan ve kayın hısımları için; kooperatif ve ortağı bulunduğu üst kuruluş ile bu kuruluşların yüzde elliden fazla hissedarı olduğu şirketlerde, katıldıkları vakıflarda ve diğer teşekküllerde yönetim kurulu üyeliğini veya denetçiliği, ücretli olarak personel (idareci, büro personeli, daimi veya geçici işçi gibi her türlü görevleri) veya danışmanlık, müşavirlik, uzmanlık gibi diğer her türlü görevleri;

b) **(Değişik:RG-4/1/2025-32772)** Diğer teşekkül; Kooperatif ve üst kuruluşların katıldığı veya ortağı yahut üyesi olduğu üretici birlikleri, başka tür kooperatif ve üst kuruluşları, küçük sanayi siteleri, dernekleri,

c) Hısım; Kooperatif ve üst kuruluşlarının yönetim kurulu üyeleri veya denetçilerinin ikinci derece dahil kan ve kayın hısımlarını (kendisinin veya eşinin anne, baba, çocuk, torun, kardeş, büyük anne ve büyük babalarını),

ç) Kanun; 24/4/1969 tarihli ve 1163 sayılı Kooperatifler Kanununu,

d) Kooperatif; Kanun, 1/6/2000 tarihli ve 4572 sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanun ile 18/4/1972 tarihli ve 1581 sayılı Tarım Kredi Kooperatifleri ve Birlikleri Kanununa göre kurulup faaliyet gösteren kooperatifleri, tarım satış kooperatiflerini ve tarım kredi kooperatiflerini,

e) Üst Kuruluş; Kanun, 1/6/2000 tarihli ve 4572 sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanun ile 18/4/1972 tarihli ve 1581 sayılı Tarım Kredi Kooperatifleri ve Birlikleri Kanununa göre kurulup faaliyet gösteren kooperatif birliklerini, bölge birliklerini, merkez birliklerini ve Türkiye Milli Kooperatifler Birliğini,

ifade eder.

Yönetim kurulu üyeleri ve denetçilerin bağdaşmayan görevleri

MADDE 4 – (1) Kanunun Ek 3 üncü maddesine göre, kooperatif ve üst kuruluşlarının yönetim kurulu üyeleri ve denetçileri bağdaşmayan görev alamazlar.

Örneğin, A Üst Kuruluşuna ortak B Kooperatifinin yönetim kurulu üyeleri ve denetçileri, A Üst Kuruluşu ve/veya B Kooperatifinin, hissesi ne olursa (ister % 0,1 ister % 99) olsun hissedarı oldukları şirketlerde, katıldıkları vakıflarda ve diğer teşekküllerde yönetim kurulu üyesi veya denetçi olamayacak, buralarda personel veya ücretli danışmanlık, müşavirlik gibi başka bir görev alamayacaktır. Aynı şekilde, A Üst Kuruluşunun yönetim kurulu üyeleri ve denetçileri de, Üst Kuruluş ve/veya Kooperatifin hissedarı olduğu şirketlerde, katıldıkları vakıflarda ve diğer teşekküllerde benzeri görevleri alamayacaktır.

(2) Bağdaşmayan görev alma yasağı, kooperatif ve üst kuruluşların tüm yönetim kurulu üyeleri ile denetçilerini ve bunların eş ve ikinci dereceye kadar, ikinci derece dahil, kan ve sıhri hısımlarını kapsamaktadır. 4572 sayılı Kanuna göre tarım satış kooperatifler birliklerinin yönetim kurullarının doğal üyesi olan genel müdürleri ve 1163 sayılı Kanunun 55 inci maddesinin 3 üncü fıkrasına göre yönetim kurulu üyeliğine seçilen tüzel kişilerin belirledikleri temsilcileri de birinci fıkradaki bağdaşmayan görev alma yasağı kapsamına girmektedir.

(3) Yönetim kurulu üyeliğine veya denetçiliğe seçilmeden önce bağdaşmayan görev yapanlar; kooperatif ve üst kuruluşların yönetim kurulu üyeliğine veya denetçiliğe seçilmeleri durumunda, seçildikleri tarih itibariyle tüm bağdaşmayan görevlerinden ayrılmak zorundadırlar. Seçilme tarihi; seçimin yapıldığı genel kurul tarihini ve boşalan yönetim kurulu üyeliğine veya boşalan denetçiliğe atama ve çağrı yapılmış ise buna ilişkin atama ve çağrının tebliğ tarihini ifade eder.

Örneğin, B Kooperatifinin hissedarı olduğu K Şirketinde bağdaşmayan bir görev yapan C Şahsının, 15/04/... tarihinde yapılan genel kurul toplantısında Kooperatif yönetim kurulu üyeliğine veya denetçiliğe seçilmesi durumunda, bu Şahıs 15/4/... tarihi itibariyle K Şirketindeki görevinden ayrılacaktır. Diğer yandan, D Şahsının, yedekler arasından, boşalan asil yönetim kurulu üyesinin veya denetçisinin yerine çağrılması durumunda ve bu çağrının kendisine tebliğ edildiği tarihte (yedek üyeliğe seçildiği 15/4/... tarihinde değil, asil üyeliğe çağrının kendisine tebliğ edildiği tarihte), B Kooperatifinin hissedarı olduğu K Şirketindeki görevlerinden ayrılması gerekecektir. A Üst Kuruluşun asil ve yedek yönetim kurulu üyeliğine veya denetçiliğine seçilenler için de durum aynı olacaktır.

(4) Kooperatif ve üst kuruluşların yönetim kurulu üyeliğine veya denetçiliğine seçilenler, seçilmeleri sırasında yürüttükleri bağdaşmayan görevlerden, yukarıdaki fıkra da belirtilen sürelerde ayrılmazlarsa, seçilmelerine ilişkin işlemler hükümsüz sayılacaktır. Bu durumda, boşalan yönetim kurulu üyeliklerine ve denetçiliklere yedekleri çağrılır. Bu yolla da boşalan üyeliklerin doldurulamaması durumunda, anasözleşmelerin ilgili hükümlerine göre

hareket edilir. Bunların hakkında da Kanunun ilgili maddesi ve bu Tebliğ hükümleri uygulanır.

(5) Kooperatif ve üst kuruluşların yönetim kurulu üyeliğine veya denetçiliğine seçilenlerin, seçildikten sonra, bağdaşmayan görevlerden birini edinirlerse, bağdaşmayan görevin edinilmesine ilişkin seçilme veya görevlendirme ile bu kapsamda yapılan sözleşmeler hükümsüz sayılır ve edinilen yasak görev, edinme tarihi itibarıyla kendiliğinden sona erer.

Örneğin, C Şahsı, B Kooperatifinin yönetim kurulu üyeliğine veya denetçiliğine 15/4/... tarihinde seçildikten sonra, kooperatif ve ortağı bulunduğu üst kuruluşun (hisse payı ne olursa olsun) hissedarı olduğu şirketlerde, katıldıkları vakıflarda ve diğer teşekküllerde yönetim kurulu üyeliği veya denetçilik veya ücretli olarak personel veya danışmanlık, müşavirlik, uzmanlık gibi her hangi bir bağdaşmayan görevi edinirse, bu Şahıs bağdaşmayan görevi edindiği tarih itibarıyla (örneğin bağdaşmayan görevi 30/4/... tarihinde edinmişse, bu tarih itibarıyla) edindiği bağdaşmayan görevi kendiliğinden sona erecektir.

(6) Kanunun Ek 3 üncü maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, kooperatif ve üst kuruluşların yönetim kurulu üyeleri ve denetçilerinin bu görevlerini fiilen yürüttükleri dönemlerde, eş ve hısımlarının kooperatif ve üst kuruluşlarının yönetim kurulu üyesi veya denetçisi olmaları yasaklandığından, kooperatif ve üst kuruluşların yönetim kurulu üyeleri ve denetçilerinde ilgili Kanun ve kendi anasözleşmelerinde aranan şartlara ilave olarak; kooperatif ve üst kuruluşların diğer yönetim kurulu üyeleri veya denetçileri ile eş veya hısım olmama şartı da aranacaktır.

Örneğin, B Kooperatifinin yönetim kurulu üyesi veya denetçisi C Şahısının eşi ve eşinin ya da kendisinin anne, baba, çocuk, torun, kardeş, büyük anne ve büyük babası gibi hısımları; C Şahısının görev yaptığı dönem içerisinde, B Kooperatifinde ve bu Kooperatifin ortağı olduğu A Üst Kuruluşunda yönetim kurulu üyesi veya denetçi olamayacaktır. A Üst Kuruluşunun yönetim kurulu üyeleri ve denetçilerinin eş ve hısımlarının durumları da aynı olacaktır.

Bağdaşmayan görev yapan mevcut yönetim kurulu üyeleri ve denetçilerin durumu

MADDE 5 – (1) Kooperatif ve üst kuruluşların yönetim kurulu üyeleri veya denetçilerinden, 6215 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte bağdaşmayan görev yürütenler, 6215 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 12/4/2011 tarihinden itibaren üç ay içerisinde (12/7/2011 tarihine kadar) bu görevlerden sadece birini tercih ederek diğerlerinden ayrılacaklardır. Bu süre içinde tercihte bulunmayanların, kooperatif ve üst kuruluşlarındaki yönetim kurulu üyeliği veya denetçilik görevleri dışındaki diğer bağdaşmayan görevlerinin tamamı, herhangi bir işleme gerek kalmaksızın, kendiliğinden sona erecektir.

Örneğin, B Kooperatifinin yönetim kurulu üyesi veya denetçisi C Şahısı; üç aylık sürenin bitimi olan 12/7/2011 tarihine kadar, B Kooperatifinin yönetim kurulu üyeliği veya denetçiliği ile 6215 sayılı Kanun yürürlüğe girmeden (12/4/2011 tarihinden) önce yürüttüğü bağdaşmayan görevlerden birini tercih ederek diğerinden ayrılacaktır. Bu şahıs, 12/7/2011

tarihine kadar tercihini yapmaz ise, bağdaşmayan görevleri kendiliğinden sona erecektir. C Şahısı 12/7/2011 tarihinden itibaren yalnızca B Kooperatifindeki yönetim kurulu üyeliğini sürdürecektir.

Yönetim kurulu üyeleri ve denetçilerin eş ve hısımlarının bağdaşmayan görevleri

MADDE 6 – (1) Kooperatif ve üst kuruluşlarının yönetim kurulu üyeleri ve denetçilerinin fiilen bu görevleri yürüttükleri dönemde bunların eş ve hısımları; kooperatif ve ortağı bulunduğu üst kuruluşlar ile bunların yüzde elliden fazla hissedarı olduğu şirketlerde, katıldıkları vakıflarda ve diğer teşekküllerde yönetim kurulu üyesi veya denetçi, ücretli olarak personel veya danışmanlık, müşavirlik, uzmanlık gibi diğer her türlü göreve alınamazlar.

Örneğin, B Kooperatifinde yönetim kurulu üyesi veya denetçisi olan C Şahısının veya A Üst Birlik yönetim kurulu üyeleri veya denetçilerinin, bu görevi fiilen yürüttüğü dönemde, eşi ve hısımları, B Kooperatifi ve Kooperatifin ortağı olduğu A Üst Kuruluşu ile bu kuruluşların yüzde elliden fazla hissedarı oldukları şirketlerde, katıldıkları vakıflarda ve diğer teşekküllerde yönetim kurulu üyesi veya denetçi olamayacak, personel olarak veya müşavir, danışman gibi başka bir şekilde ücretli olarak işe alınamayacaklardır. B Kooperatifinin ve/veya A Üst Kuruluşunun hissedarı oldukları şirketlerdeki hisse oranı % 50'nin altında ise, C Şahısının veya A Üst Birlik yönetim kurulu üyeleri veya denetçilerinin eşi ve hısımları buralarda görev alabileceklerdir.

(2) Kooperatif ve üst kuruluşlarının yönetim kurulu üyeleri ve denetçilerinin eş ve hısımları; Kanunun Ek 3 üncü maddesinin yürürlük tarihinden önce yürüttükleri bağdaşmayan görevlerini sürdürmeye devam edeceklerdir. Ancak, bunların görev veya sözleşme dönemlerinin sona ermesi durumunda, yeni görevlendirme ve atamalarda veya sözleşmelerin yenilenmesinde Kanunun Ek 3 üncü maddesinin üçüncü fıkrası ile bu Maddenin birinci fıkrasına göre hareket edilecektir. Aynı şekilde, Ek 3 üncü maddenin yürürlüğe girmesinden sonra bağdaşmayan görevi yürütenler, eş ve hısımlarının kooperatif ve üst kuruluş yönetim kurulu üyeliğine veya denetçiliğine sonradan seçilmesi durumunda da görevlerini yürütmeye devam edeceklerdir.

Örneğin, B Kooperatifi veya A Üst Kuruluşu yönetim kurulu üyesi veya denetçisi C Şahısın eşi veya oğlu ya da diğer hısımları, 12/4/2011 tarihinden önce Kooperatifte veya Üst kuruluşunda yahut bunların hissedarı olduğu şirkette, katıldıkları vakıflarda ve diğer teşekküllerde personel, müşavir, yönetim kurulu üyesi veya denetçi gibi herhangi bir bağdaşmayan görevi yürütüyorlar ise, bunlar 12/4/2011 tarihinden sonra da bu görevlerini sürdürmeye devam edecektir. Bu şahıslar, söz konusu düzenleme tarihinden önce işe alınmış olmak şartıyla, geçici/mevsimlik olarak çalışıyorlarsa, aynı statüde sonraki mevsimlerde de çalışmayı sürdüreceklerdir. Ancak, geçici/mevsimlik olarak çalışanların geçici kadrolardan daimi kadrolara geçirilmesi veya daimi ya da geçici/mevsimlik çalışanların iş akitlerinin sona ermesinden sonra yeniden işe alınmaları söz konusu olduğunda, bağdaşmayan görev alma

yasağı gündeme gelecek, Kanunun Ek 3 üncü maddesinin üçüncü fıkrası ile bu Maddenin birinci fıkrasına göre hareket edilecektir.

Aynı şekilde, Ek 3 üncü maddenin yürürlüğe girmesinden önce, C Şahsı ile bunun eşi veya hısımlarından biri, B Kooperatifinde veya A Üst Kuruluşuna bağlı B ve N Kooperatiflerinde ya da B Kooperatifi ve A Üst Kuruluşunda aynı zamanda yönetim kurulu üyeliği veya denetçilik görevlerini yürütüyorlarsa, C Şahsının eşi ve hısımlarının bu görevleri, görev dönemi sonuna kadar devam edecektir. Yeniden seçilmeleri gündeme geldiğinde, bağdaşmayan göreve uyup uymadığı yönünde değerlendirme yapılacaktır.

Diğer yandan, B Kooperatifinde veya A Üst Kuruluşunda ücretli olarak görev yapan C Şahsı, göreve başlama tarihinden sonra, eşi veya hısımlarından biri anılan Kooperatife veya Üst Kuruluşuna yönetim kurulu üyesi veya denetçi seçilmesi durumunda, Ek 3 üncü maddenin yürürlük tarihinden önce veya sonra göreve başlayıp başlamadığına bakılmaksızın, yürüttüğü görevi sürdürecektir.

(3) Kooperatiflerin yönetim kurulu üyeleri ve denetçilerinin eş ve hısımlarının, üst birliğe bağlı diğer kooperatiflerde görev alması, Kanunun Ek 3 üncü maddesi ile getirilen bağdaşmayan görev kapsamına girmez. Ancak, üst kuruluşların yönetim kurulu üyeleri ve denetçilerinin eş ve hısımları, bu üst kuruluşlar ile bağlı tüm kooperatifler ve bunların yüzde elliden fazla hissedarı oldukları şirketlerde, katıldıkları vakıflarda ve diğer teşekküllerde yönetim kurulu üyesi veya denetçi olamaz, personel olarak veya başka bir şekilde ücretli olarak işe alınamaz.

Örneğin, A Üst Kuruluşuna, B Kooperatifinin yanı sıra M Kooperatifi de ortak ise, B Kooperatifinin yönetim kurulu üyeleri veya denetçileri ile bunların yakınları M Kooperatifinde ve M Kooperatifinin hissedarı olduğu şirketlerde, katıldıkları vakıflarda ve diğer teşekküllerinde görev alabileceklerdir. Ancak, A Üst Kuruluşunun yönetim kurulu üyeleri veya denetçileri ile bunların yakınları hem A Kooperatifinde hem de M Kooperatifinde ve bunların hissedarı olduğu şirketlerde, katıldıkları vakıflarda ve diğer teşekküllerinde görev alamayacaklardır.

Denetçilerin araştırma yükümlülüğü

MADDE 7 – (1) Kooperatif ve üst kuruluşlarının denetçileri, kendi kuruluşlarında, Kanunun 56 ncı maddesinin birinci, 67 nci maddesinin ikinci ve Ek 3 üncü madde hükümleri çerçevesinde, Ek 3 üncü madde hükmüne aykırı uygulamaların olup olmadığını araştırmakla yükümlüdür. Bu araştırma yükümlülüğünü yerine getirmeyen denetçiler, Kanunun Ek 2 nci maddesinin üçüncü fıkrasına göre sorumlu olacaklardır.

(2) Seçilme veya görevlendirme işlemleri ile sözleşmeleri bu Tebliğe göre hükümsüz olanlara, herhangi bir ad altında ücret, maaş, huzur hakkı gibi bir ödeme yapılmaz ve menfaat temin edilmez.

Yürürlük

MADDE 8 – (1) Bu Tebliğ, 12/4/2011 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 9 – (Değişik:RG-4/1/2025-32772)

(1) Bu Tebliğ hükümlerini Ticaret Bakanı, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı ve Tarım ve Orman Bakanı birlikte yürütür.

	Tebliğin Yayımlandığı Resmî Gazete'nin	
	Tarihi	Sayısı
	27/6/2011	27977
	Tebliğde Değişiklik Yapan Tebliğlerin Yayımlandığı Resmî Gazetelerin	
	Tarihi	Sayısı
1.	4/1/2025	32772